

Eerst meten, dan beslissen

Een praktijk case

Ing. R.F.W. de Wit

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

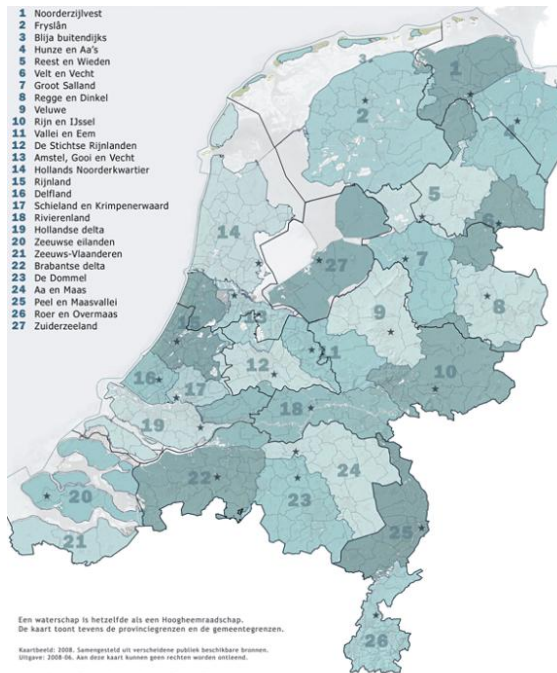
Ja!

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Waterschapsbedrijf Limburg is de
gemeenschappelijke
uitvoeringsorganisatie van het
Waterschap Peel en Maasvallei in
Noord-Limburg en het
Waterschap Roer en Overmaas in
Zuid-Limburg.

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Taken WBL

- Transporteren van afvalwater
- Zuiveren van afvalwater
- Verwerken van slib

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Transport in getallen

- 18 rwzi's
- 145 rioolgemalen
- 500 km transportleidingen
  - 122 km vrijervalleidingen
  - 388 km persleidingen

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

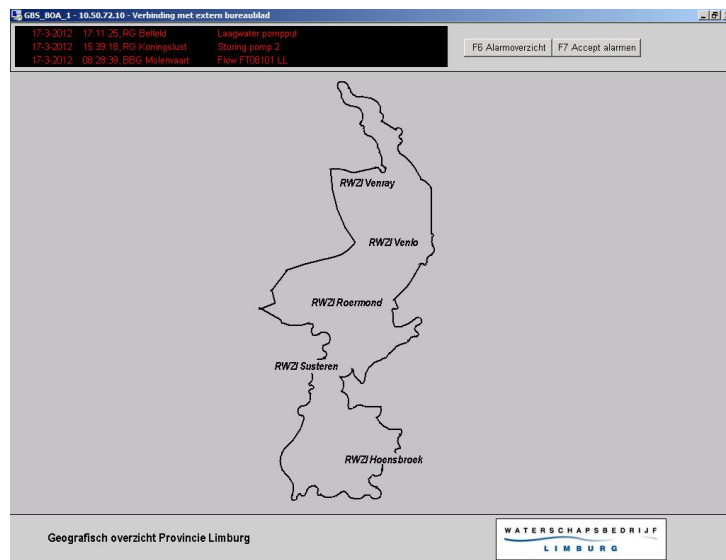
Praktijk case RWZI-Venlo

- RWZI Venlo, aanvoer streng Horst
- in bedrijf 1970
- in 1996 vergroot en gerenoveerd

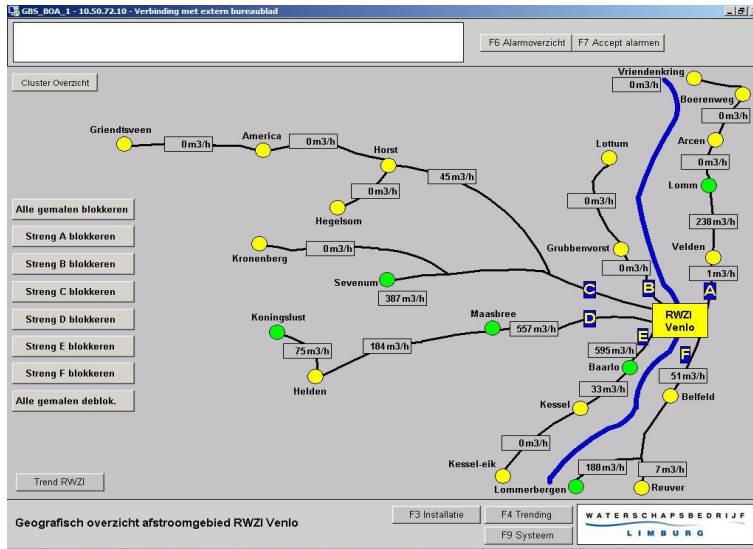
WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

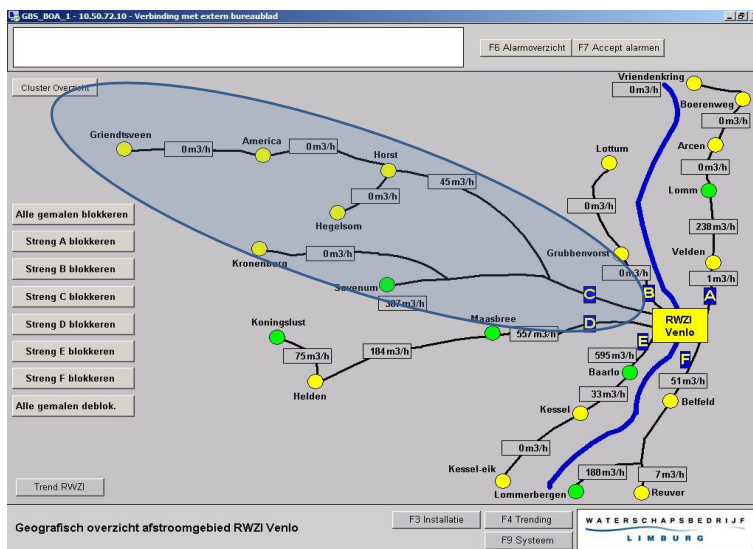
GBS

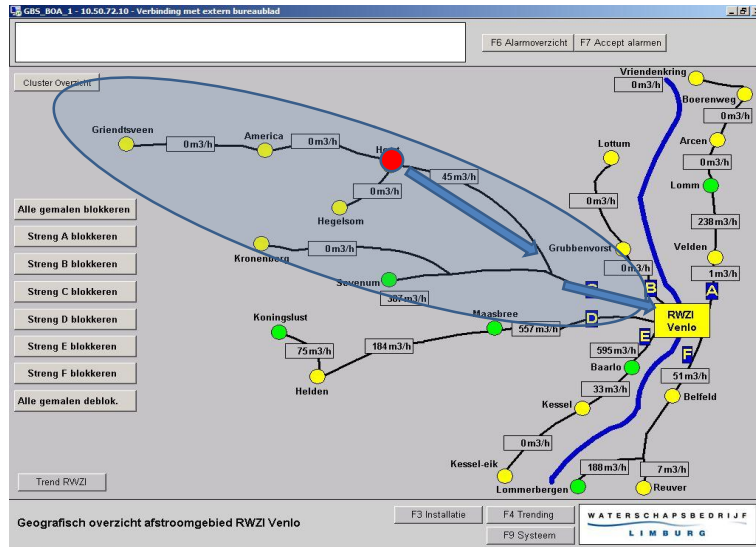
Afstromingsgebied Venlo

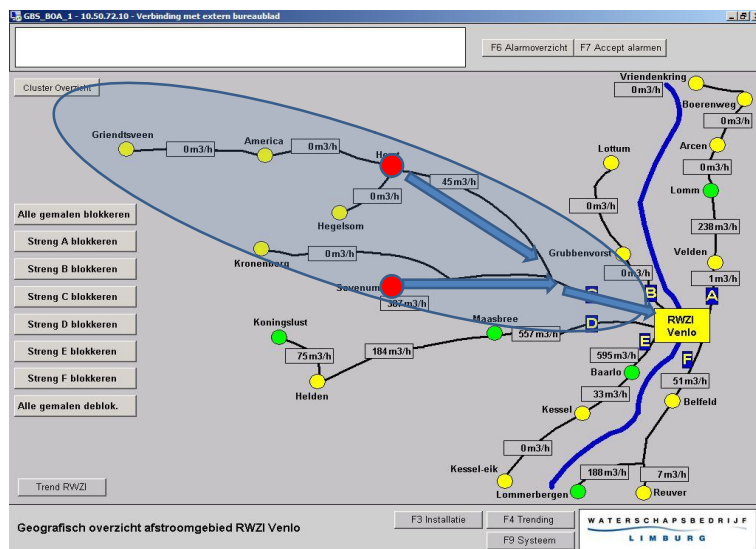
Afstromingsgebied tak Horst

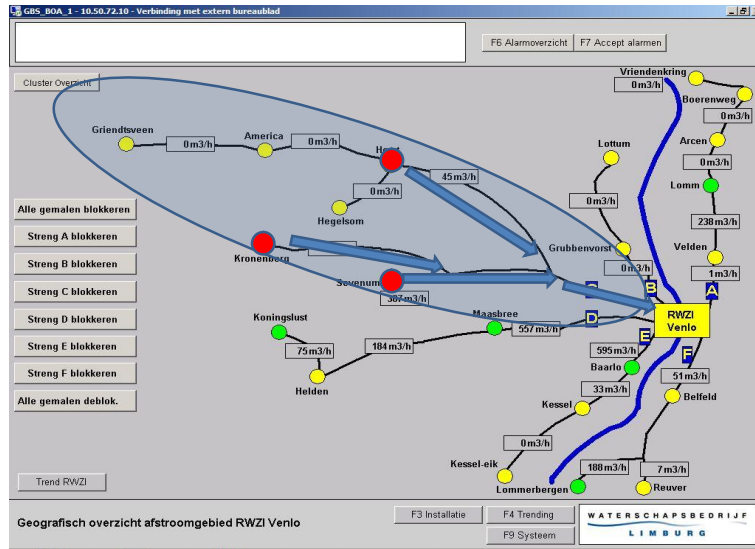
Afstromingsgebied tak Horst

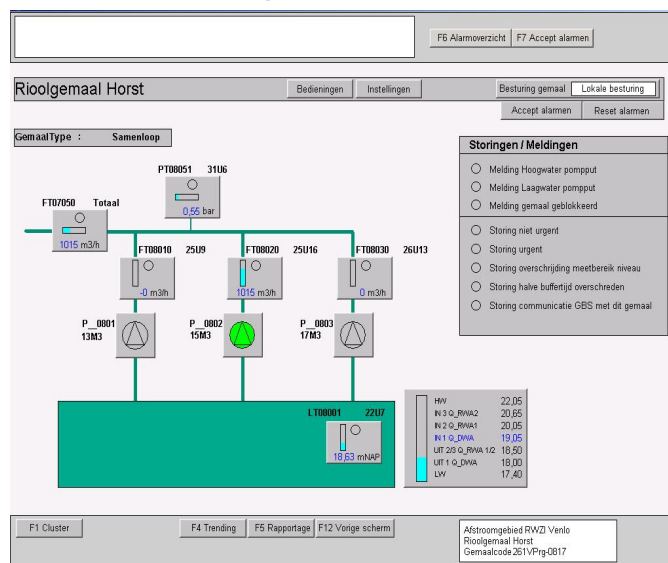
Afstromingsgebied tak Horst

Afstromingsgebied tak Horst

Rg Horst

Cfm nieuwe inzichten (2007) moet afnameverplichting van stelsel fors verhoogd worden

- Aantal inwoners
- Industrie
- Toerisme
- Verhard oppervlak RWA(POC)
- Pompcapaciteit
- Berging
- Toekomstige plannen

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

2 Problemen:

- Twijfels aan nieuw theoretisch te verpompen debieten
- Twijfels aan aanwezige pompcapaciteit

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

2 Problemen:

- Twijfels aan nieuw theoretisch te verpompen debieten
- Twijfels aan verpompte hoeveelheden

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Nader onderzoek noodzakelijk

- Aanbrengen flowmeters (dec 2007)
- Minuutgegevens gemalen iHistorian
- Waterverbuik WML

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Resultaten metingen

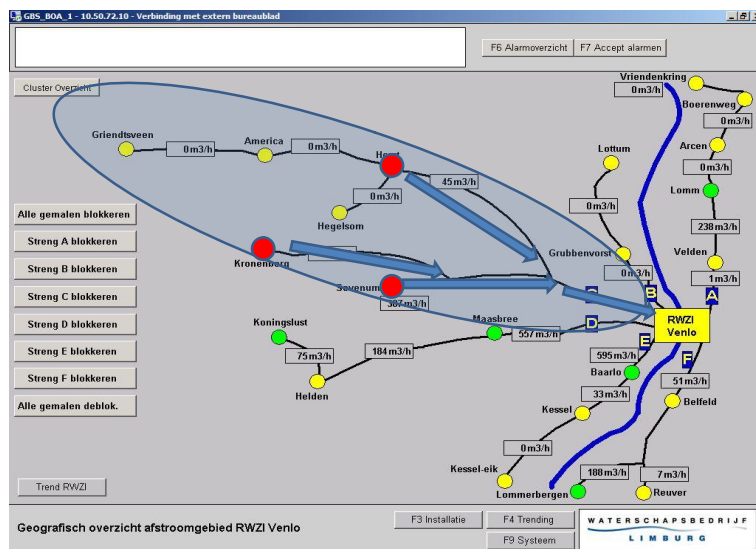
09-2008 tm 03-2009

- Dwa veel lager dan theoretisch
- Controleren meters?
- In RWA stijgt het debiet gedurende meerdere uren (lucht?)
- Weerstand in de leiding is veel hoger dan verwacht...
- (extra info is wenselijk)

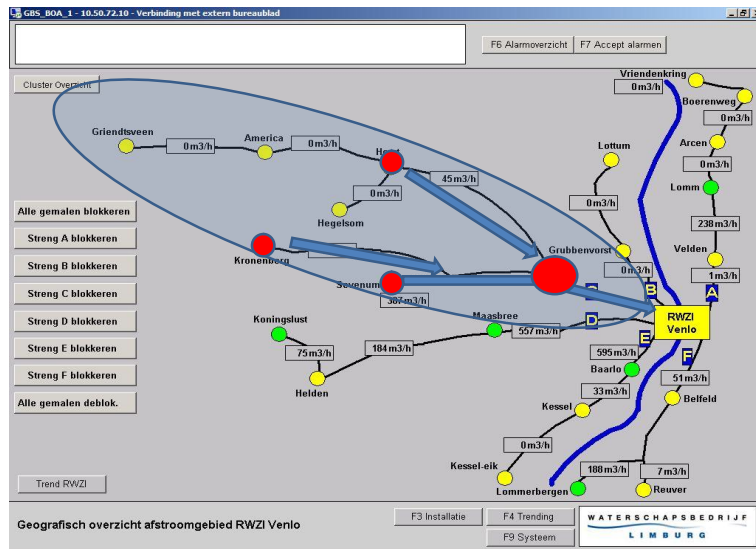
WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Afstromingsgebied tak Horst

Afstromingsgebied tak Horst

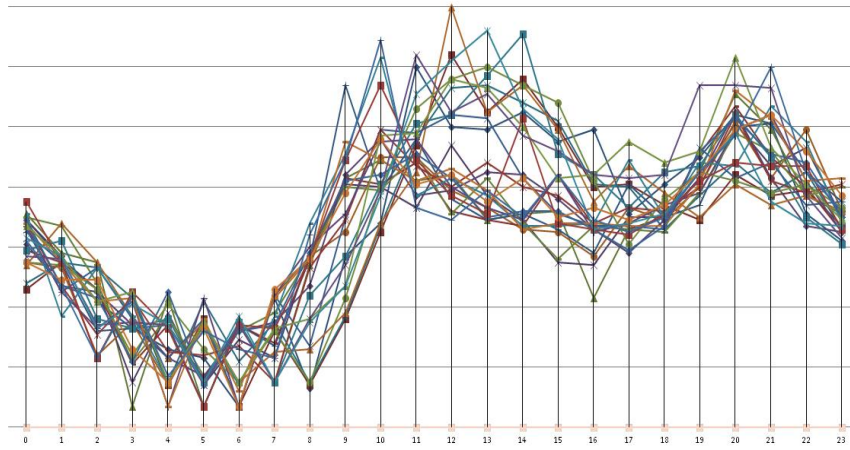

Data geanalyseerd van 09-2008 tm 09-2009

- Probleem 1:
  - Werkelijke DWA-aanvoer is veel kleiner dan theoretisch, afwijking vnl in industriële lozingen
- Probleem 2:
- Bij opstarten stijgt debiet eerst en neemt dan weer flink af

Analyse maatgevende dwa-afvoer

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Analyse maatgevende dwa-afvoer

DEZE GEGEVENS MOGEN VRIJ WORDEN GEBRUIKT MITS DE VOLGENDE BRONVERMELDING: <http://www.knmi.nl/klimatologie/daggegevens/selectie.cgi>

KONINKLIJK NEDERLANDS METEOROLOGISCH INSTITUUT (KNMI)

#

STN LON LAT ALT NAME

377: 5.764 51.197 30.00 ELL

380: 5.768 50.910 114.00 MAASTRICHT

391: 6.196 51.498 19.00 ARCEN

#

YYYYMMDD = Datum (YYYY=jaar MM=maand DD=dag);

DR = Duur van de neerslag (in 0.1 uur);

RH = Eemaalson van de neerslag (in 0.1 mm) (-1 voor <0.05 mm);

RHX = Hoogste uursom van de neerslag (in 0.1 mm) (-1 voor <0.05 mm);

RHXH = Uurvak waarin RHX is gemeten;

#

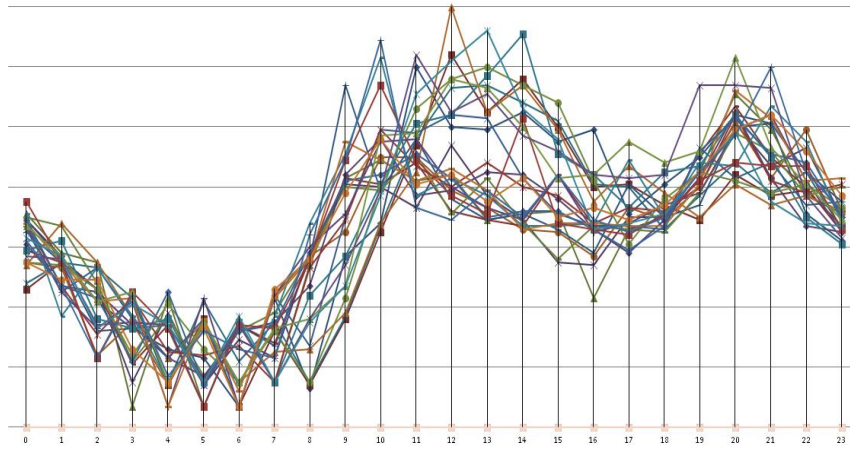
Indien de max neerslag
op een van 3 lokaties in Limburg
<0,1mm dan geen neerslag

# STN	YYYYMMDD	DR	RH	RHX	RHXH	# STN	YYYYMMDD	DR	RH	RHX	RHXH	# STN	YYYYMMDD	DR	RH	RHX	RHXH		
3-1-2011	377 20110103	0	0	0	1	380 20110103	0	-1	-1	4	391 20110103	3	1	1	24	droog	DWA		
4-1-2011	377 20110104	0	0	0	1	380 20110104	0	0	0	1	391 20110104	0	0	0	1	droog	DWA		
5-1-2011	377 20110105	0	-1	-1	24	380 20110105	0	-1	-1	24	391 20110105	0	-1	-1	23	droog	DWA		
6-1-2011	377 20110106	138	80	13	2	380 20110106	125	99	17	15	391 20110106	169	130	18	17	nat	nat		
7-1-2011	377 20110107	46	45	20	8	380 20110107	46	59	24	14	391 20110107	46	35	11	9	nat	nat		
8-1-2011	377 20110108	70	103	24	16	380 20110108	58	101	23	19	391 20110108	59	47	23	16	nat	nat		
9-1-2011	377 20110109	34	18	7	2	380 20110109	47	42	12	1	391 20110109	35	13	5	1	nat	nat		
10-1-2011	377 20110110	0	0	0	1	380 20110110	0	0	0	1	391 20110110	0	0	0	1	droog	nat		
11-1-2011	377 20110111	22	13	7	9	380 20110111	38	14	6	9	391 20110111	15	7	6	10	nat	nat		
12-1-2011	377 20110112	127	73	10	16	380 20110112	139	137	22	20	391 20110112	136	102	17	17	nat	nat		

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Analyse maatgevende dwa-afvoer

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Analyse maatgevende dwa-afvoer

- Theoretische Dwa is veel te hoog
– $360\text{m}^3/\text{h}$ ipv $921\text{m}^3/\text{h}$
- Hoofdoorzaak is $Dwa_{\text{Industrie}}$

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

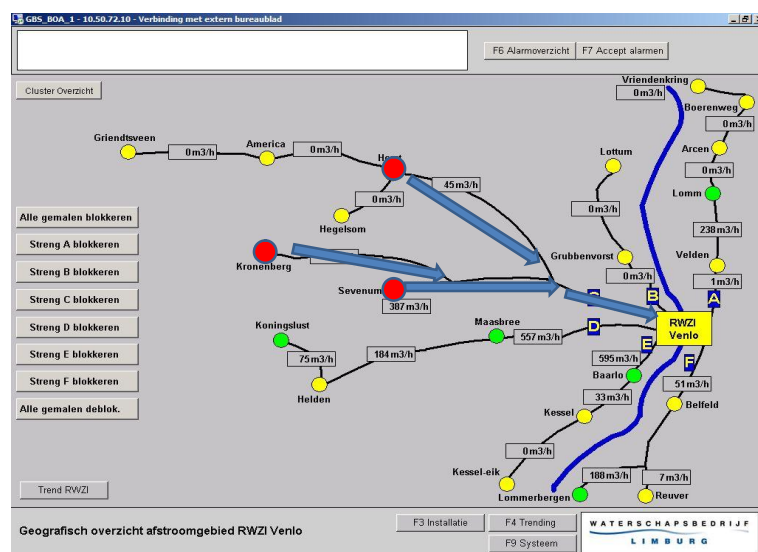
Gevolgen

- Gemaal hoeft niet vergroot te worden
- Nieuwe pompen binnen huidige vermogensgrenzen
- Vervangen van ca 500m leiding $\varnothing 600$ niet nodig.
- Pompen van overige gemalen (vertakt stelsel) niet verzwaaard

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Afstromingsgebied tak Horst

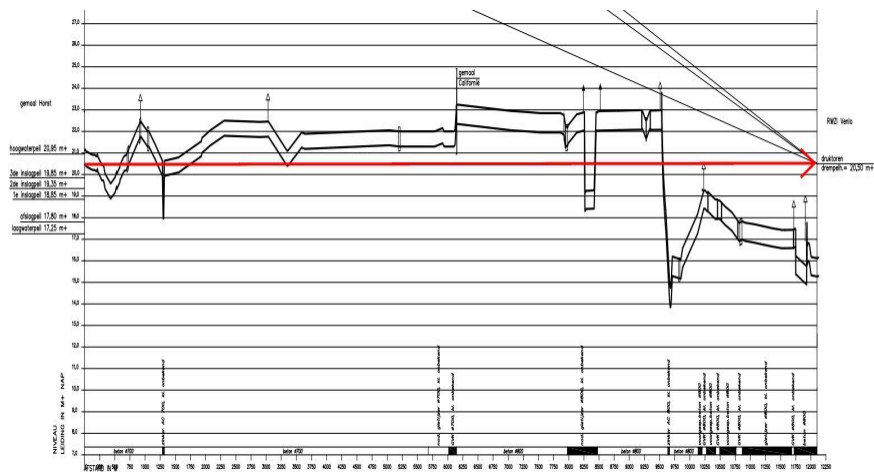
Data geanalyseerd van 09-2008 tm 09-2009

- **Probleem 1:**
  - Werkelijke DWA-aanvoer is veel kleiner dan theoretisch, afwijking vnl in industriële lozingen
- **Probleem 2:**
- Bij opstarten stijgt debiet eerst en neemt dan weer flink af

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Vermoeden luchtophopping Veiling

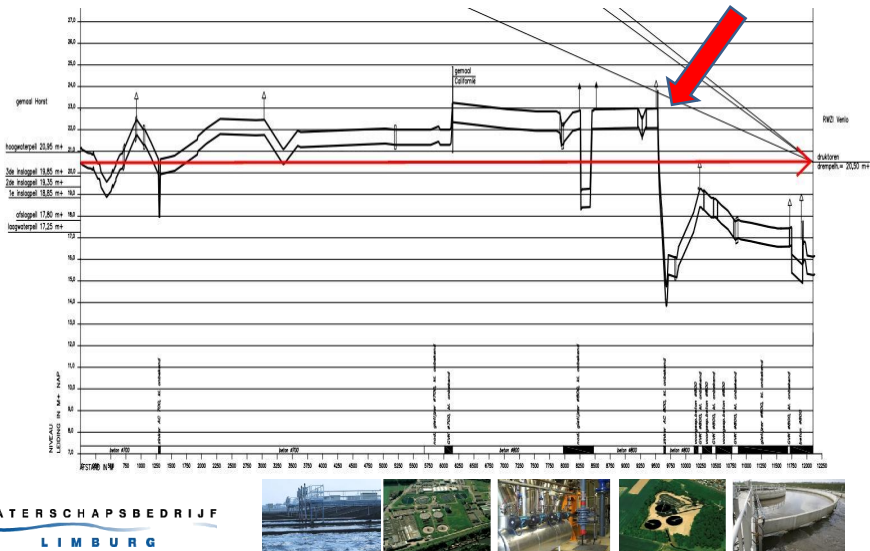

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Vermoeden luchtophopping Veiling

Tijdelijke vacuuminstallatie, luchtdebietmeter, watersensor

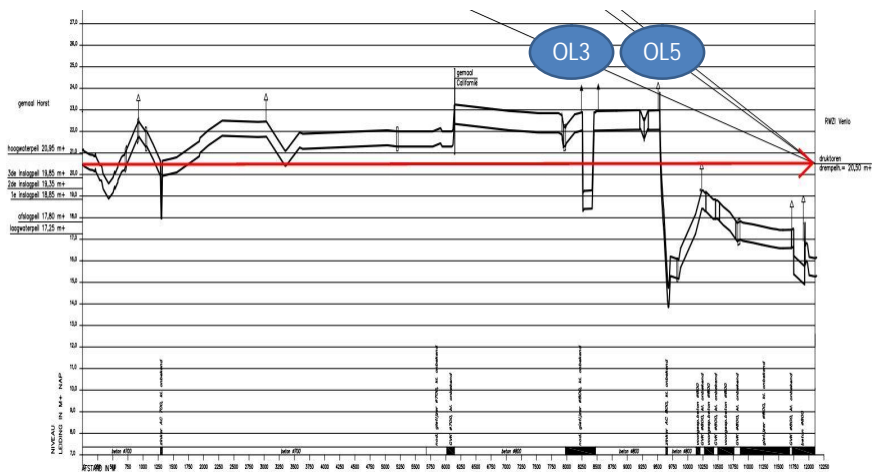
Resultaat Vacuumproef

- Achteraf geanalyseerd, luchtdebiet veel te hoog, OL3 functioneerde niet, leverde ook lucht aan

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Resultaat Vacuumproef

Resultaat Vacuumproef

Ontluchttingsproef 2

Ontluchttingsproef 2

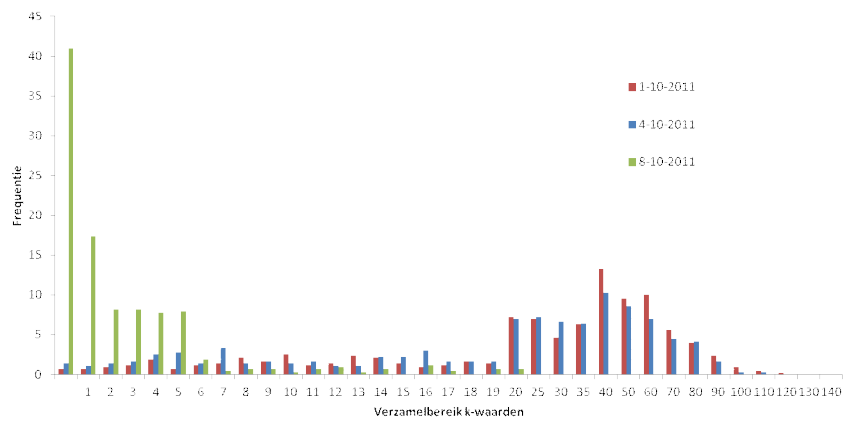

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Ontluchttingsproef 2

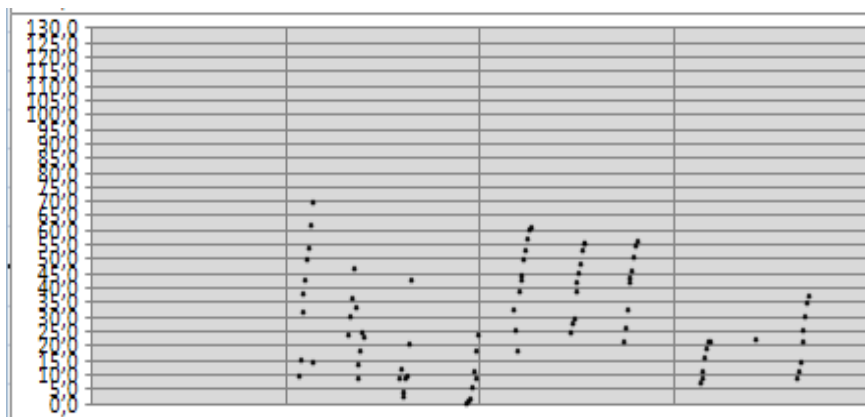
K-Histogram

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

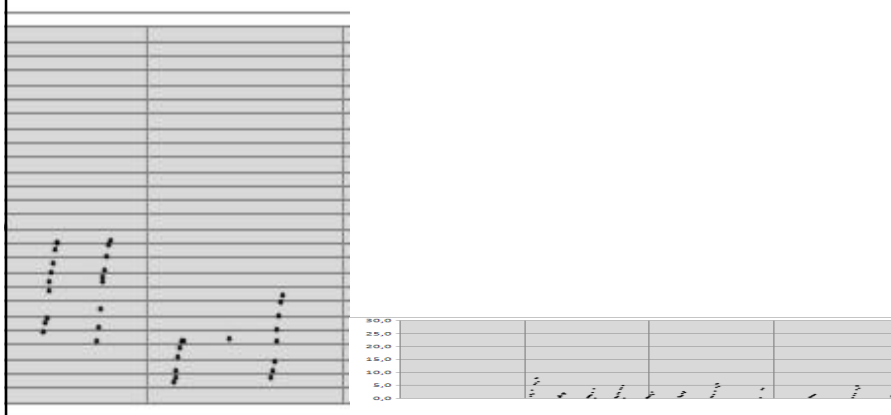
K-dwa vóór ontluften ($Q > 600 \text{ m}^3/\text{h}$)

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

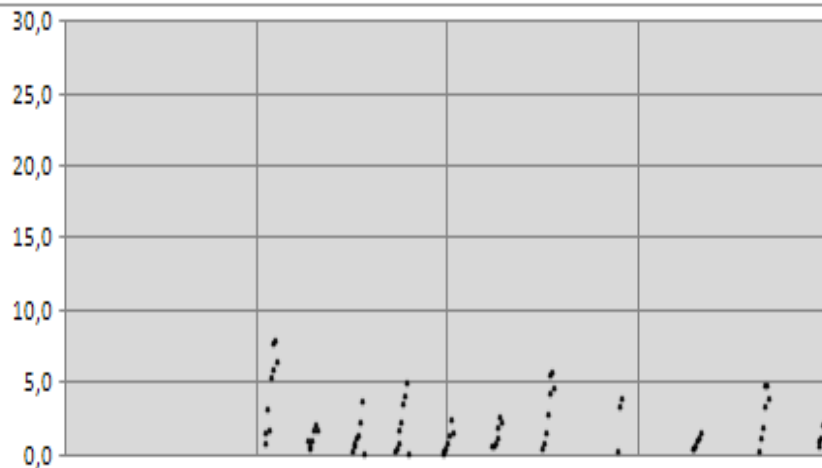
K-dwa vóór ontluften ($Q > 600 \text{ m}^3/\text{h}$)

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

K-dwa ná ontluchten ($Q > 600 \text{ m}^3/\text{h}$)

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Kosten door deze extra weerstand

- dH extra agv gas in leiding (3,5/5mwk)
- Kosten per jaar (€ 10.000 bij 3,5/5 mwk)
- Sterk risico op aantasting bij luchtinsluiting

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Oplossen ontluchttingsprobleem

- Betere ontluchters
- monitoren kpi
- Foampiggen
- geforceerd ontluchten
- afsluiter dicht

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

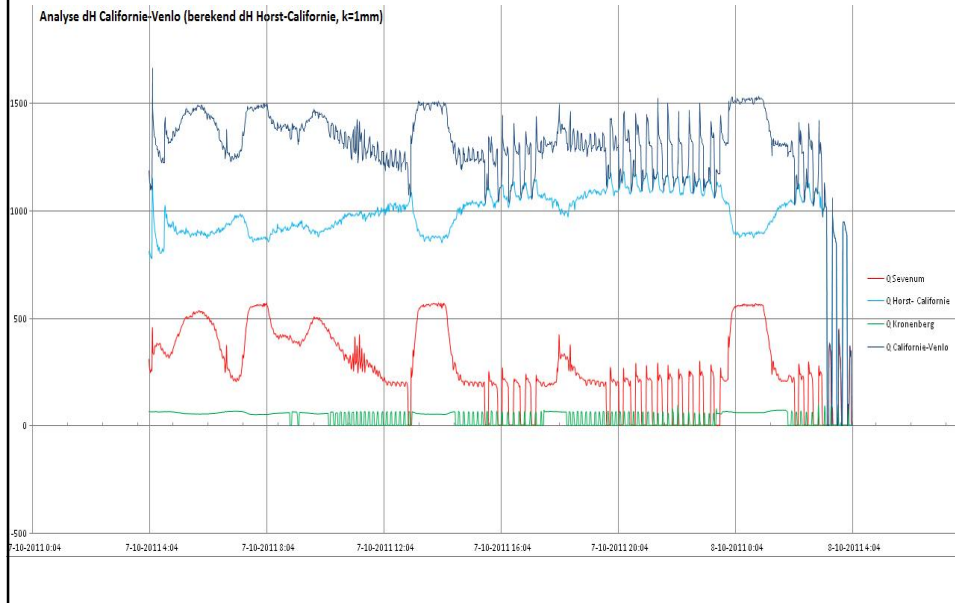
Maatregelen om luchtinsluiting te beperken

- Automatische ontluchters (onderdruk) zo veel mogelijk verwijderen.
- Juiste ontluchttingsconstructie
- Correct ontwerp natte kelder
- KPI's monitoren
- Koppelingen aanbrengen om geforceerd te ontluchten
- Piggen van de leiding

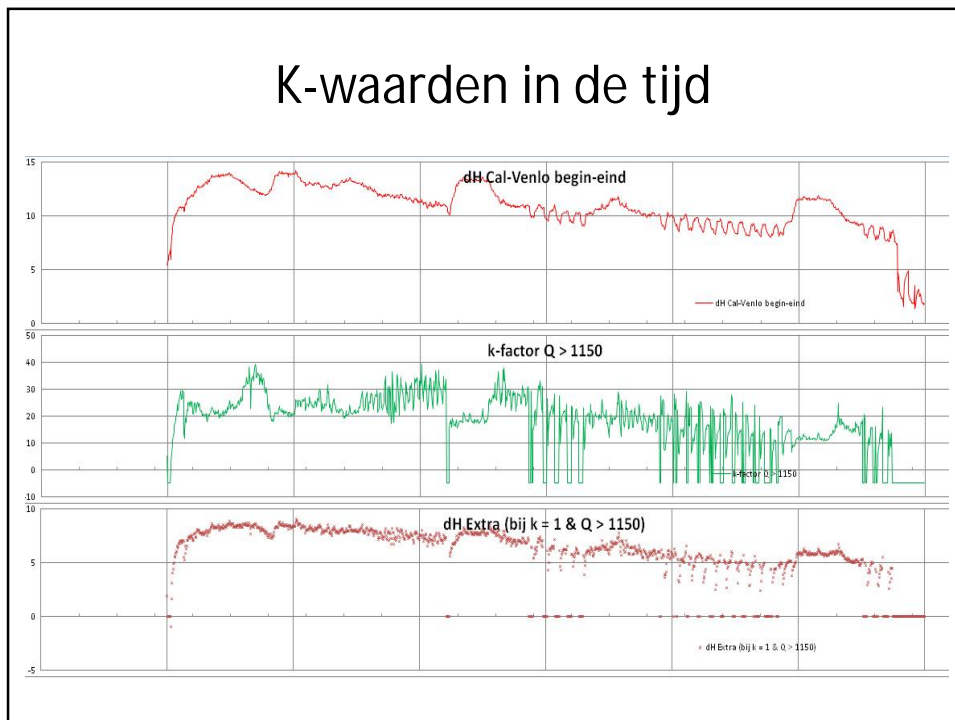
WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

K-waarden in de tijd

K-waarden in de tijd

kpi

- Analyse veel werk
- KPI's automatiseren

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

kpi

- Beter inzicht in de werking van de systemen
  - Inzicht in het functioneren van het eigen stelsel mbt toekomstige investeringen
  - Inzicht in het functioneren van het gemeentelijke stelsel
  - Optimaliseren van de theoretische modellen
  - Analyseren vreemd water/lekwater probleem
  - Werkelijk waterverbruik/ie

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

kpi

- Energiebesparing
  - Eerder bemerken van energietoename agv pomp/klep-disfunctioneren
  - Eerder bemerken van energietoename agv weerstandtoename (vervuiling/gasopsluiting) van de leiding

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

kpi

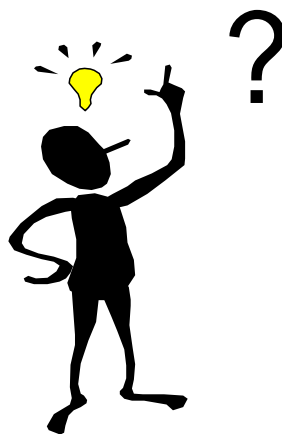
- Kostenbesparing
  - Aantasting door aanwezigheid gas
- Verbeteren kwaliteit
  - ongezuiverde lozingen
  - water op straat

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

Eerst meten, dan beslissen?

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

WATERSCHAPSBEDRIJF
LIMBURG

